



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

**Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 «Vispārīgie
teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi»
piemērošana**

Maija Pintele,
Zemes pārvaldības un plānojuma uzraudzības nodaļas vecākā eksperte
2026.gada 25.septembris



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

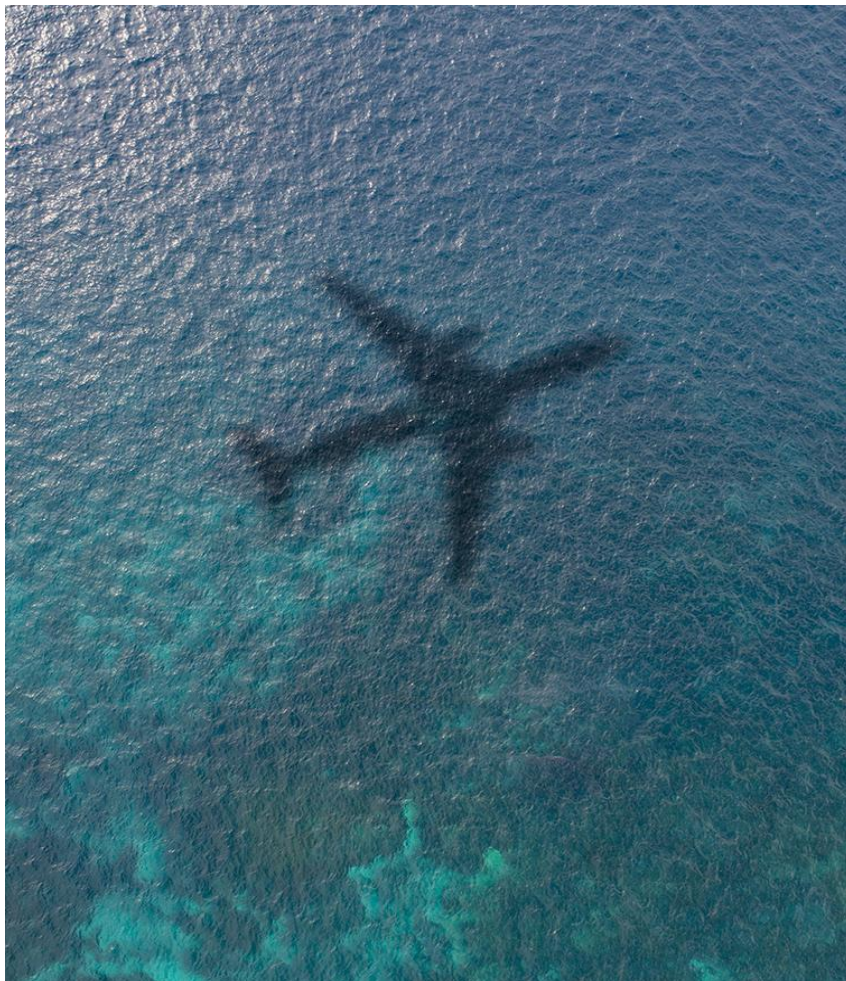
Plāns

- ✓ 2026.gada 30.janvāra grozījumi MKN 240 **4.pielikumā**
- ✓ MKN 240 **piemērošana** attiecībā uz elektroenerģiju uzkrājošām iekārtām un datu centriem
- ✓ Ekonomikas ministrijas MKN 240 grozījumi par **patvertnēm**



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

MKN 240 4.pielikuma grozījumi



Mērķis:
teritorijas izmantošanas veidu
klasifikatora pārskatīšana
atbilstoši **mūsdienu**
nepieciešamībai un praksei



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

MKN 240 grozījumu saturs:

- ✓ **satura pārskatīšana atbilstoši mūsdienu prasībām un praksei, jauno tehnoloģiju iekļaušana aprakstos:**
 - ūdeņraža ražošana, degvielas un enerģijas pieejamība
 - katastrofu pārvaldīšanas centri, patvēruma meklētāju un aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centri
- ✓ **identificēto problēmsituāciju piemērošanā novēršana:**
 - *vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve un smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve* aprakstu precizēšana par ķīmiskās rūpniecības uzņēmumiem
- ✓ **4.pielikuma aprakstu papildinājumi/precizējumi atbilstoši pašvaldību un institūciju ierosinājumiem:**
 - personīgo mantu glabātavas
 - mājas (istabas) dzīvnieku (suņu un kaķu) audzētavas
 - urbānā dārzkopība, pilsētvides, kopienu un izglītojošie dārzi
- ✓ **terminu salāgošana ar citiem normatīvajiem aktiem**
 - Savrupmājas, rindu mājas, viensētas ciemos un pilsētās
 - *mežsaimnieciskās izmantošanas* apraksts salāgots ar meža nozares regulējumu



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ūdeņraža ražošana elektrolīzes procesā



«zaļais ūdeņradis»

✓Pāreja uz ūdeņradi transportā nodrošina efektīvāku energoresursu izmantošanu un mazāku apkārtējās vides piesārņojumu.



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ūdeņraža ražošana (elektrolīzes procesā) un uzglabāšana iekļauta:



- ✓ ***vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001)*** - ūdeņraža ražošana un glabāšana līdz piecām tonnām
- ✓ ***smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002)*** - ūdeņraža ražošana un uzglabāšana apjomos, kas sasniedz vai pārsniedz piecas tonnas;
- ✓ ***transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003)*** – degvielas un enerģijas pieejamība (*alternatīvo degvielu nodrošinājums sauszemes, gaisa un ūdens satiksmes pakalpojumu nodrošināšanai*)



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Aprakstu precizēšana saprotamākai piemērošanai

vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001)

- Pārtikas rūpniecības, tekstilizstrādājumu, apģērbu un ādas izstrādājumu ražošanas, kokapstrādes un mēbeļu ražošanas, poligrāfijas, **ķīmiskās rūpniecības uzņēmumi**, kas ražošanas procesā izmanto tikai fizikālās metodes (sajaukšana, atšķaidīšana) un pēc vienlaicīgi uzglabātā bīstamo ķīmisko vielu apjoma **neatbilst rūpniecisko avāriju riska objektam, tai skaitā ūdeņraža ražošana elektrolīzes procesā**, kā arī industriālo un tehnoloģisko parku un citu vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve un infrastruktūra

smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002)

- Metālapstrādes (izmantojot metalurģiskos, ķīmiskos vai elektrolītiskos procesus) un mašīnbūves, derīgo izrakteņu pārstrādes (ārpus derīgo izrakteņu ieguves vietām), gumijas rūpniecības, ādas, **ķīmiskās rūpniecības uzņēmumu** (ietverot tos, kas ražošanas procesā izmanto tikai fizikālās metodes (sajaukšana, atšķaidīšana) un pēc vienlaicīgi uzglabātā bīstamo ķīmisko vielu apjoma **atbilst rūpniecisko avāriju riska objektam, tai skaitā ūdeņraža ražošana elektrolīzes procesā**), koksnes ķīmiskās pārstrādes un celulozes ražošanas, būvmateriālu un sanitārtehnisko iekārtu ražošanas, kā arī atkritumu pārstrādes uzņēmumu (ārpus atkritumu apglabāšanas poligoniem) un līdzīgu uzņēmumu apbūve un infrastruktūra (tai skaitā noliktavas, pievedceļi u. tml.)



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Terminu precizēšana

precizēti apraksti

- ✓ **Savrupmājas** – viena vai **divu** dzīvokļu māja
- ✓ **Viensēta** arī **pilsētā un ciemā**
- ✓ **Rindu mājas** no **trim** bloķētām mājām vai **trīs** dzīvokļu mājas, kur katram ir atsevišķa ieeja





Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Papildinājumi atbilstoši pašvaldību ierosinājumiem



✓ ***tirdzniecības vai
pakalpojumu
objektu apbūve
(12002)***



papildināts ar:
**noliktavas
personīgo mantu
glabāšanai,**

**slēgta un valēja tipa
pašapkalpošanās
automazgātavas**

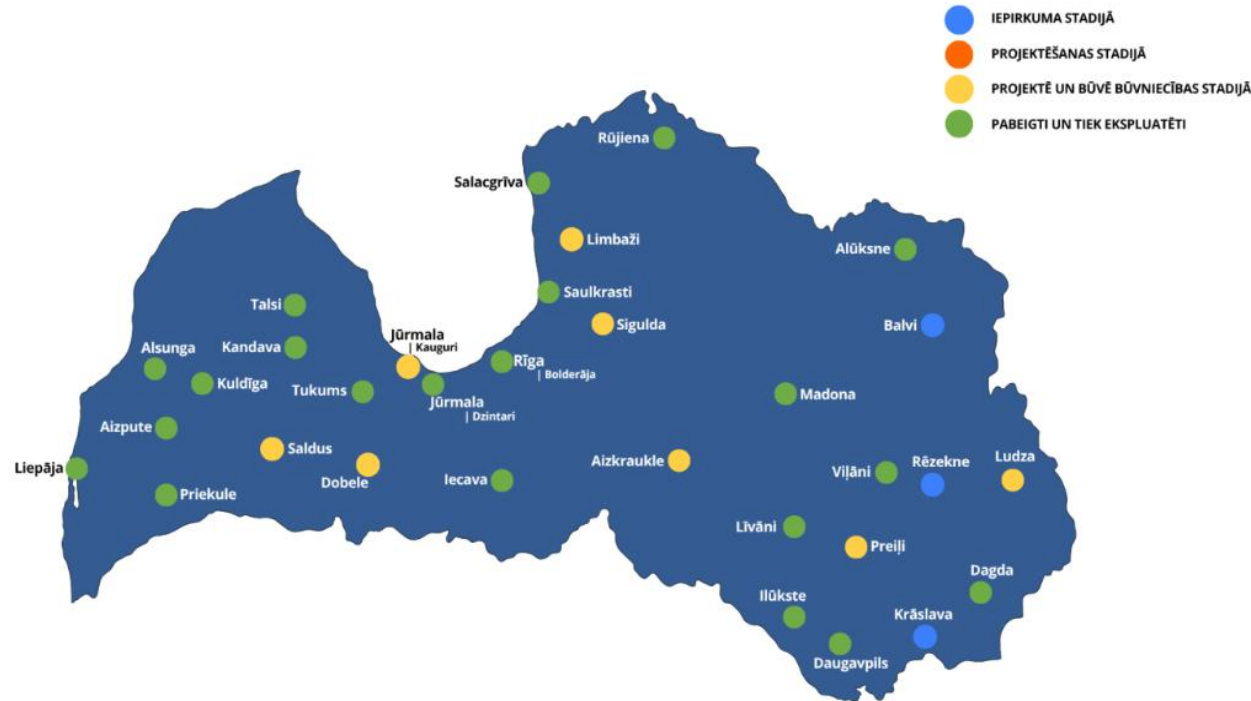




Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Papildinājumi atbilstoši mūsdienu prasībām un institūciju ierosinājumiem

Katastrofu pārvaldības centru būvniecība Latvijā



✓ *aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006)*

Apbūve, ko veido brīvības atņemšanas iestādes, aizsardzības spēku, policijas, ugunsdzēsības un glābšanas dienesti un ugunsdzēsēju depo, **katastrofu pārvaldības centri**, kazarmas un citas valsts aizsardzības un drošības iestādes un to funkcijām nepieciešamās ēkas un būves, tai skaitā **patvēruma meklētāju un aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centri**



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Papildinājumi atbilstoši institūciju ierosinājumiem

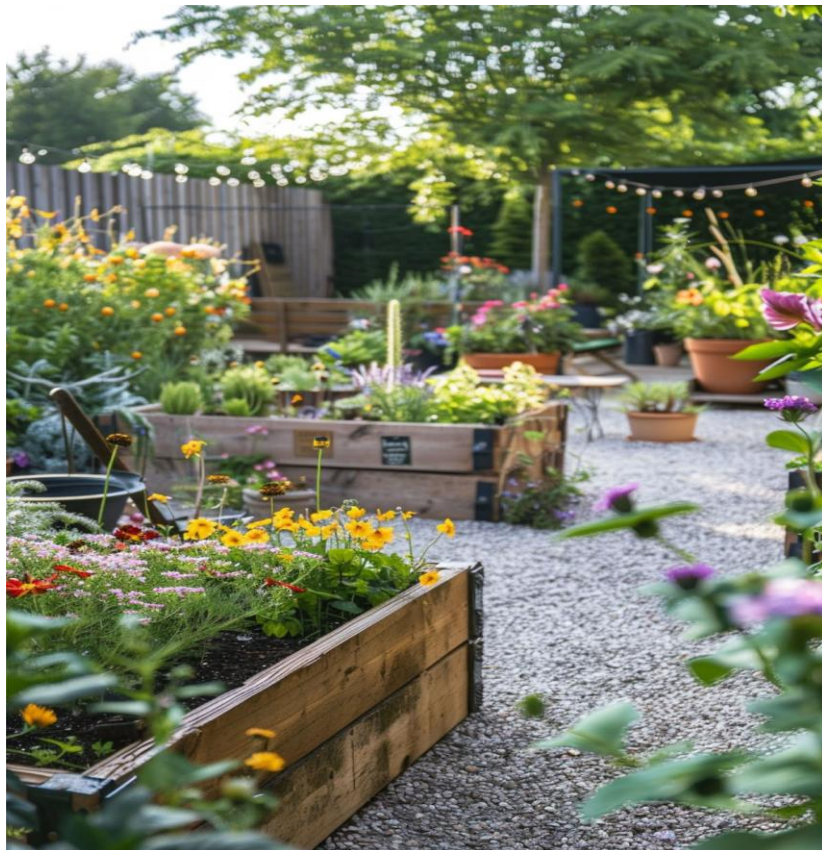
✓ ***dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010)***

Apbūve, ko veido veterinārmedicīniskās prakses iestādes dzīvnieku aprūpei, dzīvnieku viesnīcas, **mājas (istabas) dzīvnieku audzētavas** un patversmes, izņemot lauksaimniecības dzīvnieku vai savvaļas dzīvnieku turēšanai vai audzēšanai paredzētas būves



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Papildinājumi atbilstoši pašvaldību ierosinājumiem



✓ ***lauksaimnieciska izmantošana
pilsētās un ciemos (22002)***

papildināts ar urbāno dārzkopību

✓ ***labiekārtota ārtelpa (24001)***

papildināts ar pilsētvides, kopienu un
izglītojošiem dārziem un urbāno
dārzkopību



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija



MKN 240 4. pielikuma teritorijas izmantošanas veidu **apraksti** ir veidoti kā vispārīgs, koncentrēts, īss skaidrojums, **koncentrējoties uz teritorijas izmantošanas mērķi**, un tajā **nav uzskaitīti visi** iespējamie pie konkrētā izmantošanas veida pieskaitāmie apbūves vai uzņēmējdarbības veidi.



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

MKN 240 piemērošana



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Elektroenerģijas uzkrātuve

Elektroenerģijas tirgus likums:

elektroenerģijas uzkrātuve ir **iekārta** vai iekārtu kopums, kurā notiek **enerģijas uzkrāšana vēlākai izmantošanai** elektroenerģijas pārvades vai sadales sistēmā

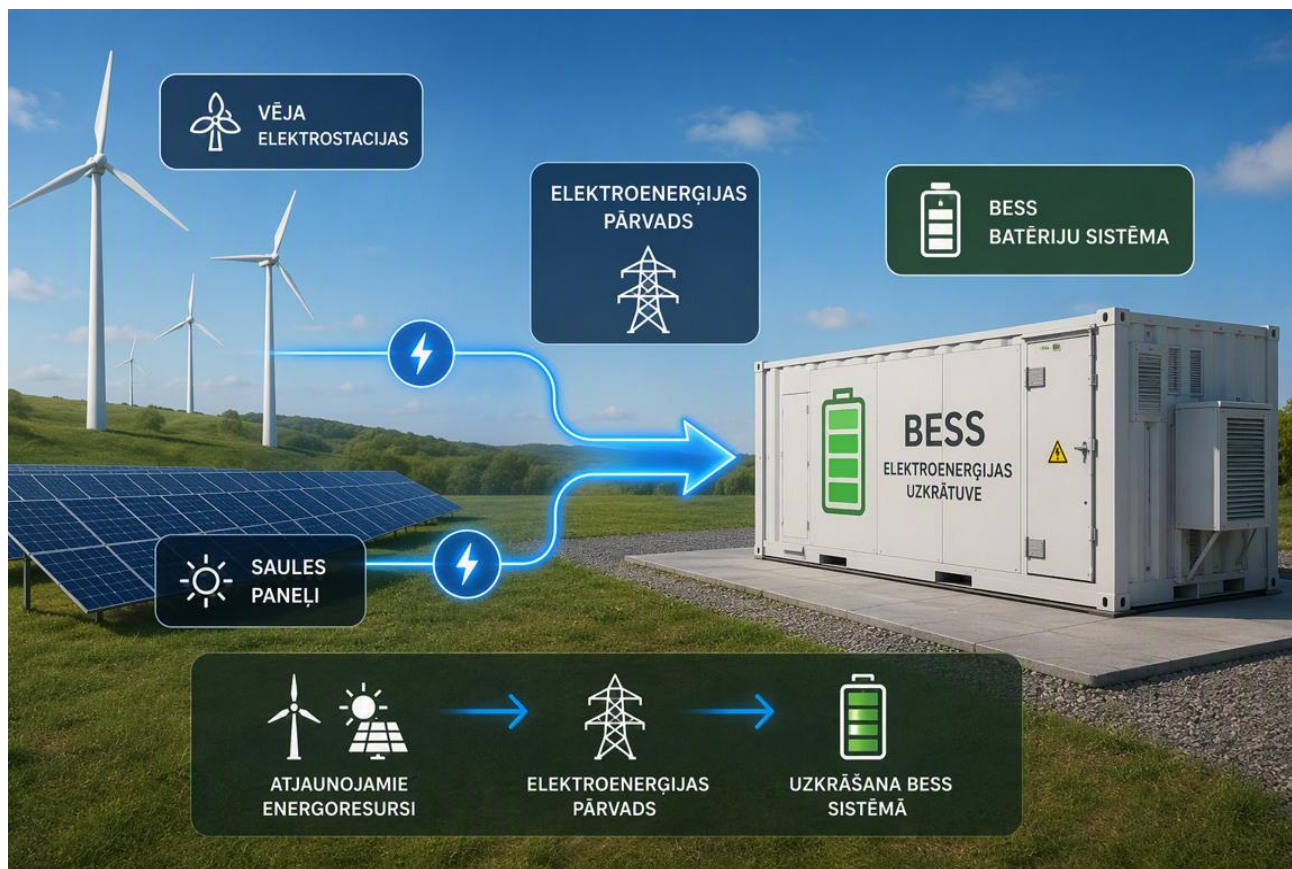
MKN 240 **neregulē iekārtu izvietojumu**

Uzkrātuves kā iekārtas **nav uzskatāmas arī par energoapgādes uzņēmumu**



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Elektroenerģijas uzkrātuve



Uzkrātuve kā ierīce
uzstādāma un
**ekspluatējama atbilstoši
tās ražotāja izstrādātajai
instrukcijai**, ievērojot
elektrodrošības un
ugunsdrošības nosacījumus
gan uzstādīšanas, gan
ekspluatācijas laikā un
**teritorijas plānojuma
nosacījumi vai
būvniecības jomas
regulējums iekārtas
uzstādīšanai vai
izvietošanai nav
piemērojams**



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Elektroenerģijas uzkrātuve

No vides aizsardzības viedokļa uzkrātuve **nav potenciāli piesārņojumu radošs objekts** un normatīvajā **regulējumā nav noteiktas specifiskas prasības** uzkrāšanas iekārtu uzstādīšanai.

Spēkā esošais normatīvais **regulējums nedod pašvaldībai deleģējumu noteikt papildus aprobežojumus** to izvietojšanai no šāda viedokļa.



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Datu centrs

Specializēts **tehnoloģiskās infrastruktūras objekts**, kas paredzēts datu apstrādes, glabāšanas un pārraides iekārtu izvietošanai un darbības nodrošināšanai, tai skaitā paredzot nepieciešamo elektroapgādes, dzesēšanas, drošības, sakaru un citu inženiertehnisko infrastruktūru



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Datu centrs



- ✓ **inženiertehniskā infrastruktūra (14001)**
kā specializēts tehnoloģiskās infrastruktūras objekts,
- ✓ **vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001)**
kā infrastruktūras objekts,
- ✓ **transporta pakalpojošā infrastruktūra (14003)**
piemēram, kā lidostu, ostu infrastruktūras objekts
- ✓ kā inženiertehniskai **infrastruktūrai** objekta **funkciju nodrošināšanai** piemērojami MKN 240 5.4.apakšpunkta nosacījumi



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija



Patvertnes MKN 240 regulējumā



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija



EM grozījumi MKN 240 izstrādāti pamatojoties uz MK
uzdevumu:

līdz 01.12.2026. paredzēt tiesības atkāpties no teritorijas
plānojuma prasībām, ja **atsevišķi stāvošās patvertnes**
būvniecība var būt neiespējama atbilstoši teritorijas
plānojumā noteiktiem rādītājiem



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija



Patvertnes MKN 240 regulējumā

5. Ja pašvaldības teritorijas plānojumā (turpmāk – teritorijas plānojums) vai lokālplānojumā, vai normatīvajos aktos dabas un vides aizsardzības jomā nav noteikts citādi, tad, lai nodrošinātu esošo un plānoto objektu funkcijas, **visās teritorijās atļauta** šāda izmantošana:

- 5.1. pašvaldību ceļu, komersantu ceļu, māju ceļu, ielu, piebrauktuvi, gājēju ielu un ceļu, velosipēdu ceļu izbūve, kā arī esošo ielu un ceļu (tai skaitā valsts autoceļu) pārbūve;
- 5.2. objektam nepieciešamo transportlīdzekļu stāvvietu izbūve;
- 5.3. apstādījumu izveide un teritorijas labiekārtojums;
- 5.4. inženiertīklu un objektu izbūve;
- 5.5. erozijas risku ierobežošanas, pretplūdu aizsardzības būvju un meliorācijas sistēmu izbūve.
- 5.6. **patvertņu izbūve.**



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija



Patvertnes MKN 240 regulējumā

113. Apbūves **parametri nav attiecināmi:**

113.1. uz zemes vienībām, kas paredzētas tikai inženiertehniskās apgādes tīklu un to objektu izbūvei, kā arī transporta infrastruktūras objektu, piemēram, autoceļu, dzelzceļu, satiksmes pārvadu vai tiltu, izbūvei;

113.2. **uz esošu patvertni vai patvertnes būvniecību**, ja plānotā patvertne teritorijas plānojumā, lokālplānojumā vai detālplānojumā noteiktos **apbūves parametrus pārsniedz ne vairāk kā par 20 procentiem un nepārsniedz apbūves augstumu.**



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija



Patvertnes MKN 240 regulējumā

132. Jaunbūvējamās būves izvieto ne tuvāk par 4 m no zemes vienības robežām. So attālumu var samazināt, ja blakus esošā zemes vienība pieder tam pašam īpašniekam vai ja saņemts blakus esošās zemes vienības īpašnieka saskaņojums.

133. Šo noteikumu 132. punkts nav attiecināms uz:

133.1. transporta inženierbūvēm un ar tām saistīto infrastruktūru, termināļiem;

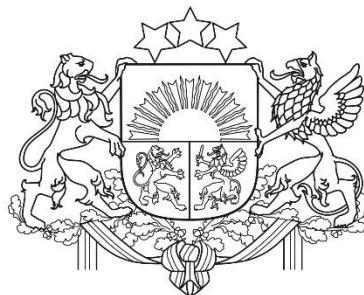
133.2. inženiertīkliem un to objektiem, tai skaitā inženiertīklu pievadiem;

133.3. hidrotehniskām būvēm (dambjiem, aizsprostiem, moliem un līdzīga rakstura objektiem);

133.4. inženierbūvēm, kuras nav augstākas par 1,6 metriem;

133.5. žogiem, tai skaitā mūriem, neatkarīgi no to augstuma.

133.6. patvertnēm, izņemot, ja blakus esošā zemes vienība ir dzīvojamās vai publiskās apbūves teritorija.



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!

